

Marlies Sikken (directeur SmartPort)

ONDERZOEKEN, VERBINDEN, INNOVEREN

Wat er in de Rotterdamse haven aan innovatie plaatsvindt, merk je veelal in de rest van Nederland. Dat maakt de rol van SmartPort des te relevanter, stelt Marlies Sikken. Op de SmartPort Summit, komende maand in Rotterdam Ahoy, gaan bezoekers uit de triple helix gezamenlijk de handen uit de mouwen steken met collectieve acties om de energietransitie tot een succes te maken.

“Het is een leuke combinatie”, zegt Marlies Sikken over de beide functies die ze combineert. In juni trad ze bij SmartPort aan als managing director, terwijl ze daarnaast directeur is van Windpark Kramer. “Het windpark is operationeel, waardoor je veelal met het hier en nu bezig bent”, vertelt ze. “Bijvoorbeeld met een trafo die te veel geluid maakt of hoeveel dividend er wordt uitgekeerd. Ik zit daar in het hart van de energietransitie. Dat heeft raakvlakken met SmartPort, dat meer is gericht op strategieën en de lange termijn. Beide kennen een andere dynamiek, maar hebben wel met elkaar te maken.” Sikken heeft een achtergrond in duurzame energie - ze werkte onder meer bij Vattenfall - en zegt bekend te zijn met waterstof, off- en onshore wind en grote zonneparken. “De havendynamiek was nieuw voor mij, zoals de logistiek en infrastructuur. Ik investeer er tijd in om dat te leren kennen. Zo ben ik onlangs gaan kijken hoe de overslag van soja van een zeeschip naar een duwbak verloopt. Binnenkort bezoek ik een binnenvaartschip. Heel interessant om daar een kijkje te nemen en er meer over te leren.”

Waterstof en elektrificatie

Sikken kende SmartPort op voorhand niet, maar zegt al snel onder de indruk te zijn geraakt van de rol die de organisatie in de haven speelt. “SmartPort is de verbinder tussen de drie partijen in de triple helix: de overheden, onderwijsinstellingen en het havenbedrijfsleven. SmartPort wil innovatie in de haven helpen versnellen door kennis te ontwikkelen en breed beschikbaar te maken. Als buitenstaander kon ik al zien dat het daar heel succesvol in is.” Het mooie van SmartPort is, vindt Sikken, dat als er stappen in het havengebied worden gezet, je dit in heel Nederland merkt. “SmartPort doet geen onderzoek om het onderzoek, maar wil bedrijven helpen om goede beslissingen te nemen. Zo heeft SmartPort in de afgelopen jaren veel aandacht besteed aan waterstof en elektrificatie. “Al in 2015 zijn daar de eerste stappen in gezet om waterstof en de brandstoftransitie op de agenda te zetten. Eerst door in samenwerking met partners de Wuppertal-scenario's te bestuderen en daaruit te concluderen wat het voor de haven betekent. Vervolgens zijn haalbaarheidsstudies gedaan naar opschalingsmogelijkheden en ook is in 2019 een CEO Diner georganiseerd met het thema waterstof. Daar zijn weer vervolgonderzoeken uit gekomen. Ik vind het mooi dat dit bijdraagt aan de bouw van de eerste waterstoffabriek in de haven.”

Innovatieklimaat

“Een ander voorbeeld van een belangrijk project gaat over slimme kademuuren. Met behulp van sensoren kunnen modellen worden opgesteld die precies aangeven wanneer een kademuur moet worden vervangen. Uit onderzoek bleek dat kademuuren tientallen jaren langer meegaan dan de huidige ontwerprichtlijnen aangeven. De verlenging van de levensduur leidt tot veilig uitstel van het versterken of vervangen van de kademuur. Als zo'n

WIE IS MARLIES SIKKEN?

Marlies Sikken is sinds juni managing director van SmartPort. Ze nam het stokje over van Dirk Koppenol, die de functie tijdelijk vervulde. Ze combineert de baan met die van directeur van Windpark Kramer. Ze heeft een bedrijfskundige achtergrond en werkte eerder voor KPMG en Vattenfall. Bij die laatste werkgever droeg ze in verschillende rollen bij aan de energietransitie; onder andere op het gebied van elektrisch vervoer, energiemanagementsystemen, maar ook grootschalige duurzame opwek (wind en zon) en opslag (waterstof en batterijen).

kademuur nog even door kan, heeft dat grote voordelen voor de bedrijvigheid en de economie”, zegt Sikken. Ook is de Haven Innovatie Barometer een belangrijk project, dat dit jaar voor de derde keer wordt uitgevoerd. “We meten hierbij het innovatieklimaat in de Rotterdamse haven. Waar staan we op het gebied van investeringen, innovatiebereidheid en waar lopen we tegenaan? Door te vergelijken met eerdere metingen krijgen we zo een realistische kijk op het verloop van innovatie in de haven.”

Vraag- en visiegestuurd

Onderzoek van SmartPort is precompetitief - de resultaten zijn openbaar - en wordt opgestart wanneer er ten minste twee 'behoeftestellers' zijn. Sikken: “Voorwaarde is dat er minimaal twee bedrijven bij onderzoek betrokken zijn. Naast dit vraaggestuurd onderzoek voeren wij ook visiegestuurd onderzoek uit. Dit gebeurde bijvoorbeeld op het gebied van waterstof, dat wij als een belangrijke ontwikkeling zagen. Dit visiegestuurde onderzoek blijven wij doen. Zo is de circulaire economie een actueel thema, waar we goed naar gaan kijken. Het klinkt vreemd, maar

Foto: Danny Cornelissen

“SmartPort doet geen onderzoek om het onderzoek, maar wil bedrijven helpen om goede beslissingen te nemen”

koolstofbronnen, zoals CO₂, gaan bijvoorbeeld steeds schaarser worden. In de nieuwe economie wordt dit uit gerecycled materiaal of biobased stoffen gewonnen. Dit zijn diverse stromen, met een heel eigen dynamiek.”

Doelen

Hoewel SmartPort volgens Sikken naar tevredenheid functioneert, ziet ze een aantal punten waar ruimte voor verbetering zit. “SmartPort levert al een mooie bijdrage aan het innovatieklimaat van de Rotterdamse haven. Ik hoop die vertaalslag van onderzoek naar het bedrijfsleven nog beter te maken. Voor grote bedrijven is het natuurlijk om met dit soort langetermijnvraagstukken bezig te zijn, maar onze aansluiting met het mkb kan beter. Wij gaan ons daarop richten. Al realiseer ik mij dat het mkb divers

is en je niet alle bedrijven over één kam kunt scheren. Daarnaast is de investeringskracht kleiner.” Ook wil Sikken de impact van SmartPort meer inzichtelijk maken. In andere woorden: zij zoekt het antwoord op de vraag in hoeverre innovaties in het havenindustriële complex dankzij SmartPort van de grond komen. “Dat is een interessante vraag. Wij willen graag dat onze inzichten leiden tot versnelling van innovatie. We weten al dat voor elke euro die SmartPort in haar onderzoeken steekt, er zes euro bijkomen vanuit andere deelnemers en onderzoekssubsidies.”

Geluid en stikstof

Een belangrijke actuele uitdaging in de haven ligt volgens Sikken op het gebied van stikstof en geluid. “Vorig jaar is een studie gedaan naar de benodigde fysieke ruimte in de haven voor de energietransitie. Daaruit bleek dat dit nogal een uitdaging is. Daar bovenop worden bedrijven nu geconfronteerd met stikstof- en geluidsemissieplafonds. Dit heeft een grote impact op de haven. Op dit moment zijn we de mogelijkheden van een vervolgonderzoek aan het verkennen.” Een ander nieuw onderzoek dat SmartPort overweegt is naar de langetermijneffecten van de oorlog in Oekraïne op de Rotterdamse haven.

Samen aan de slag

Volgende maand, op 10 november om precies te zijn, houdt SmartPort in Rotterdam Ahoy weer de SmartPort Summit. De bijeenkomst staat deze keer in het teken van ‘Energie voor transitie’. “We staan voor een grote verbouwing. We zitten midden in de energietransitie en we moeten overschakelen van traditionele brandstoffen naar groene alternatieven. Dit moeten we samen gaan doen”, licht ze toe. Op de SmartPort Summit wordt in ochtendsessies teruggekeken op projecten die zijn afgerond. ‘s Middags is er een centraal programma, waar onder andere Derk Loorbach (directeur van DRIFT en hoogleraar sociaal-economische transitie aan de Erasmus Universiteit Rotterdam) en Ayca Szapora (neurowetenschapper, cognitief psycholoog, zelf-realisatiecoach en bedrijfskundige met een Black Belt in Lean & Six Sigma) spreken. “Maar het wordt niet alleen zitten en consumeren”, kondigt Sikken aan. “We gaan ook gezamenlijk aan de slag, waarbij wordt bekeken welke collectieve acties er nodig zijn om de energietransitie te laten slagen. Dit actieve element maakt de SmartPort Summit onderscheidend. Er worden nieuwe contacten gelegd en nieuwe samenwerkingsideeën opgedaan. Ik heb de afgelopen maanden veel één-op-één-gesprekken gehad, maar kijk er naar uit om samen met de community in één ruimte aan de slag te gaan!”

SMARTPORT SUMMIT

10 november 2022

Rotterdam Ahoy

Aanmelden is mogelijk via

[Smartportsummit.nl](https://smartportsummit.nl)